

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

12. prosince 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 6 odst. 1 – Pojem ‚vystavující justiční orgán‘ – Kritéria – Evropský zatýkací rozkaz vydaný státním zastupitelstvím členského státu za účelem trestního stíhání“

Ve spojených věcech C-566/19 PPU a C-626/19 PPU,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutím Cour d'appel (Luxembourg) (odvolací soud v Lucemburku, Lucembursko) ze dne 9. července 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 25. července 2019, a rozhodnutím rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) ze dne 22. srpna 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 22. srpna 2019, v řízeních týkajících se výkonu evropských zatýkacích rozkazů vydaných vůči

JR (C-566/19 PPU),

YC (C-626/19 PPU),

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (zpravodajka) a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. října 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za JR P.-F. Onimusem, E. Moynem, G. Goubinem a F. Joyeuxem, avocats,
- za YC T. E. Korffem a H. G. Koopmanem, advocaten,
- za Nejvyšší státní zastupitelství Lucemburského velkovévodství J. Petrym,
- za Openbaar Ministerie K. van der Schaftem a N. Bakkenes,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a J. Langerem, jako zmocněnci,
- za Irsko G. Hodge a M. Browne, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s R. Kennedym, SC,

* Jednací jazyky: francouzština a nizozemština.

- za španělskou vládu L. Aguilera Ruizem, jako zmocněncem,
- za francouzskou vládu A. Daniel a A.-L. Desjonquères, jako zmocněnkyněmi,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyni, ve spolupráci s L. Fiandaca, avvocato dello Stato,
- za finskou vládu M. Pere, jako zmocněnkyni,
- za Evropskou komisi S. Grünheid a R. Troostersem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. listopadu 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu v Lucembursku, který vydal dne 24. dubna 2019 státní zástupce při tribunal de grande instance de Lyon (soud prvního stupně v Lyonu, Francie) za účelem trestního stíhání zahájeného proti JR (věc C-566/19 PPU), a výkonu evropského zatýkacího rozkazu v Nizozemsku, který vydal dne 27. března 2019 státní zástupce při tribunal de grande instance de Tours (soud prvního stupně v Tours, Francie) za účelem trestního stíhání zahájeného proti YC (věc C-626/19 PPU).

Právní rámec

Právo Unie

- 3 Body 5, 6, 10 a 12 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584 znějí následovně:
 - „(5) Z cíle stanoveného pro Evropskou unii stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vyplývá zrušení vydávání mezi jednotlivými členskými státy a jeho nahrazení systémem předávání mezi justičními orgány. Dále zavedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. Tradiční vztahy spolupráce, které až dosud převládaly mezi jednotlivými členskými státy, by měly být nahrazeny systémem volného pohybu soudních rozhodnutí ve věcech trestních, zahrnujícím jak rozhodnutí předcházející odsouzení, tak i pravomocná rozhodnutí, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.
 - (6) Evropský zatýkací rozkaz stanovený v tomto rámcovém rozhodnutí je prvním konkrétním opatřením v oblasti trestního práva k provedení zásady vzájemného uznávání, na kterou Evropská rada poukázala jako na „úhelný kámen“ justiční spolupráce.

[...]

(10) Mechanismus evropského zatýkacího rozkazu je založen na vysoké úrovni důvěry mezi členskými státy. Jeho provádění lze pozastavit pouze v případě závažného a trvajících porušování zásad stanovených v čl. 6 odst. 1 [EU] některým členským státem v případě, že toto porušování Rada zjistila podle čl. 7 odst. 1 [EU] s důsledky stanovenými v čl. 7 odst. 2.

[...]

(12) Toto rámcové rozhodnutí ctí základní práva a zachovává zásady zakotvené v článku 6 [EU], které jsou vyjádřeny i v Listině základních práv Evropské unie [...], zejména v kapitole [VI]. [...]"

4 Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice evropského zatýkacího rozkazu a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojené[ho] s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [EU].“

5 Článek 2 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Oblast působnosti evropského zatýkacího rozkazu“, v odstavci 1 stanoví:

„Evropský zatýkací rozkaz lze vydat v případech jednání, které lze podle práva vystavujícího členského státu potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců, nebo byl-li již rozsudkem uložen trest nebo nařízeno ochranné opatření, v případě trestu nebo ochranného opatření v délce nejméně čtyř měsíců.“

6 Článek 6 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Určení příslušných justičních orgánů“, stanoví:

„1. Vystavujícím justičním orgánem je justiční orgán vystavujícího členského státu, který je příslušný pro vydání evropského zatýkacího rozkazu podle práva tohoto státu.

2. Vykonávajícím justičním orgánem je justiční orgán vykonávajícího členského státu, který je příslušný k výkonu evropského zatýkacího rozkazu podle práva tohoto státu.

3. Každý členský stát informuje generální sekretariát Rady o příslušném justičním orgánu podle jeho práva.“

Francouzské právo

Ústava

7 Článek 64 první pododstavec Ústavy ze dne 4. října 1958 stanoví:

„Prezident republiky je zárukou nezávislosti soudní moci.“

Nariadení o organickém zákonu o postavení soudců a státních zástupců

- 8 Článek 5 nařízení č. 58-1270 ze dne 22. prosince 1958 o organickém zákonu o postavení soudců a státních zástupců (JORF ze dne 23. prosince 1958, s. 11551) stanoví:

„Státní zástupci podléhají vedení a dohledu ze strany svých nadřízených a pravomoci správce státní pečeti, tj. ministra spravedlnosti. Jejich svoboda slova při jednání je zaručena.“

Trestní řád

- 9 Kniha I legislativní části trestního řádu (dále jen „TŘ“), nadepsaná „Řízení trestněprávní politiky, výkon úlohy veřejného žalobce a vyšetřování“, sestává ze čtyř hlav.

- 10 Hlava I knihy I TŘ, nadepsaná, „Orgány pověřené řízením trestněprávní politiky, výkonem úlohy veřejného žalobce a vyšetřování“ obsahuje zejména články 30, 31 a 36 TŘ. Tento článek 30 stanoví:

„Ministr spravedlnosti uskutečňuje trestněprávní politiku, kterou určuje vláda. Dohlíží na její jednotné uplatňování na území republiky.

K tomuto účelu uděluje státním zástupcům obecné pokyny.

Nesmí státním zástupcům udělovat pokyny v individuálních věcech.

[...]

- 11 Článek 31 TŘ zní takto:

„Státní zastupitelství vykonává úlohu veřejného žalobce a prosazování práva v souladu se zásadou nestrannosti, kterou je povinen dodržovat.“

- 12 Článek 36 TŘ stanoví:

„Nejvyšší státní zástupce může nařizovat státním zástupcům prostřednictvím písemných pokynů, které se zařazují do soudního spisu, aby zahájili nebo nechali zahájit stíhání nebo předali příslušnému soudu takové písemné návrhy, které nejvyšší státní zástupce považuje za vhodné“.

- 13 Hlava III knihy I TŘ, nadepsaná „Vyšetřovací soudy“ obsahuje zejména kapitulu I, nadepsanou „Vyšetřující soudce: vyšetřovací soud prvního stupně“, která je rozdělena do třinácti oddílů.

- 14 Článek 122 TŘ, který je obsažen v oddíle 6 kapitoly I, nadepsaném „Příkazy a jejich výkon“, stanoví:

„Vyšetřující soudce může v jednotlivých případech vydat příkaz k zadržení, předvolání, předvedení nebo k zatčení. Soudce příslušný pro rozhodování ve věcech zbavení svobody a vazby může vydat příkaz ke vzetí do vazby.

[...]

Zatýkáci rozkaz je příkaz orgánu veřejné moci k vyhledání osoby, vůči níž je vydán, a k jejímu předvedení před vyšetřujícího soudce poté, co byla případně umístěna do vazební věznice uvedené na rozkazu, kde bude přijata a zadržena.

[...]

- 15 Článek 131 TŘ, který je také součástí tohoto oddílu 6, stanoví:

„Pokud je osoba na útěku nebo má bydliště mimo území republiky, může vyšetřující soudce po vydání stanoviska státního zástupce vydat proti této osobě zatýkácí rozkaz, pokud za spáchaný skutek hrozí trest odnětí svobody jako za přečin nebo přísnější trest.“

- 16 Článek 170 TŘ, který je obsažen v oddíle 10 kapitoly I hlavy III knihy I, nadepsaném „Prohlášení neplatnosti ve vyšetřovacím řízení“ stanoví:

„V každé oblasti může vyšetřující soudce, státní zástupce, účastník řízení nebo svědek s právním zástupcem předložit vyšetřovacímu senátu v průběhu vyšetřování návrh na prohlášení neplatnosti úkonu nebo procesní písemnosti.“

- 17 Kniha IV TŘ, která se týká „[n]ěkterých zvláštních postupů“, obsahuje mimo jiné hlavu X, nadepsanou „Mezinárodní právní pomoc“, a je rozdělena do sedmi kapitol, přičemž kapitola IV je nadepsána „Evropský zatýkácí rozkaz, postupy předávání mezi členskými státy Evropské unie, vyplývající z rámcového rozhodnutí Rady Evropské unie ze dne 13. června 2002, a postupy předávání vyplývající z dohod uzavřených Evropskou unií s jinými státy“. Článek 695-16 TŘ, který je obsažen v této kapitole IV, stanoví v prvním pododstavci:

„Státní zastupitelství při vyšetřovacím soudu, nalézacím soudu nebo soudu pro výkon trestů, které vydalo zatýkácí rozkaz, zajistí jeho výkon ve formě evropského zatýkácího rozkazu buď na žádost soudu, nebo z úřední povinnosti podle pravidel a podmínek uvedených v člancích 695-12 až 695-15.“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

Věc C-566/19 PPU

- 18 Dne 24. dubna 2019 vydal státní zástupce při tribunal de grande instance de Lyon (soud prvního stupně v Lyonu, Francie) evropský zatýkácí rozkaz za účelem trestního stíhání zahájeného proti JR podezřelému z trestných činů účasti na zločinném spolčení.
- 19 Tento zatýkácí rozkaz byl vydán pro účely výkonu vnitrostátního zatýkácího rozkazu vydaného ve stejný den vyšetřujícím soudcem při tribunal de grande instance de Lyon (soud prvního stupně v Lyonu, Francie)
- 20 V tentýž den 24. dubna 2019 byl JR zatčen v Lucembursku na základě evropského zatýkácího rozkazu. Vyšetřující soudce tribunal d'arrondissement de Luxembourg (okresní soud v Lucemburku, Lucembursko), před něhož byl JR předveden, jej však 25. dubna 2019 po zjištění, že popis skutkového stavu v uvedeném evropském zatýkáčím rozkazu je velmi stručný a neumožňuje mu pochopit povahu trestných činů vytýkaných JR, propustil na svobodu.
- 21 Dne 28. května 2019 státní zástupce v Lucemburku (Lucembursko) požádal senát trestního úseku tribunal d'arrondissement de Luxembourg (okresní soud v Lucemburku, Lucembursko), aby rozhodl, že JR musí být předán francouzským orgánům.
- 22 Usnesením ze dne 19. června 2019 se senát trestního úseku tribunal d'arrondissement de Luxembourg (okresní soud v Lucemburku, Lucembursko) prohlásil za nepříslušný k posouzení návrhu na prohlášení neplatnosti uvedeného evropského zatýkáčím rozkazu podaného JR a vyhověl žádosti o předání posledně uvedeného francouzským orgánům.

- 23 JR podal proti tomuto usnesení odvolání k odvolacímu soudu (Lucembursko), v němž v první řadě tvrdil, že státní zástupce ve Francii nelze kvalifikovat jako vystavující justiční orgán ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, jelikož jim výkonná moc může udělovat nepřímé pokyny.
- 24 Předkládající soud má za to, že na první pohled se zdá, že státní zástupci splňují požadavky nezávislosti stanovené v rozsudku ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), jelikož podle článku 30 TŘ nemůže ministr spravedlnosti udělovat státním zástupcům pokyny v individuálních věcech. Tento soud však uvádí, že článek 36 TŘ umožňuje nejvyššímu státnímu zástupci, aby v případě, že to považuje za vhodné, nařizoval státním zástupcům prostřednictvím písemných pokynů, aby zahájili trestní stíhání nebo aby předložili příslušnému soudu písemné návrhy.
- 25 Předkládající soud si tak s odkazem na stanovisko generálního advokáta Campose Sánchez-Bordony ve věcech OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:337) klade otázku, zda je tento hierarchický vztah slučitelný s požadavky na nezávislost, které jsou nezbytné pro kvalifikaci vnitrostátního orgánu jako vystavujícího justičního orgánu ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.
- 26 Tento soud rovněž tvrdí, že státní zastupitelství se vyznačuje svou nedělitelností v tom smyslu, že úkon jednoho z jeho členů je učiněn jménem celého státního zastupitelství. Navíc státní zastupitelství, které má v konkrétní věci dohlížet na dodržování podmínek nezbytných pro vydání evropského zatýkacího rozkazu a posuzovat jeho přiměřenost, je ve stejné věci současně orgánem činným v trestním řízení, takže by se jeho nestrannost mohla jevit jako pochybná.
- 27 Za těchto podmínek se odvolací soud rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:
- „Může být francouzské státní zastupitelství při vyšetřovacím nebo nalézacím soudu, které je ve Francii podle práva tohoto státu příslušné pro vydání evropského zatýkacího rozkazu, považováno za vystavující justiční orgán v autonomním smyslu uvedeném v čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí [2002/584] v případě, kdy má dohlížet na dodržování podmínek nutných pro vydání evropského zatýkacího rozkazu a zkoumat jeho přiměřenost s ohledem na okolnosti trestního spisu, a současně je i orgánem činným v trestním řízení ve stejné věci?“

Věc C-626/19 PPU

- 28 Dne 27. března 2019 vydal státní zástupce při tribunal de grande instance de Tours (soud prvního stupně v Tours, Francie) evropský zatýkací rozkaz za účelem trestního stíhání zahájeného proti YC podezřelému z účasti na ozbrojené loupeži ve Francii.
- 29 Tento zatýkací rozkaz byl vydán pro účely výkonu vnitrostátního zatýkacího rozkazu vydaného ve stejný den vyšetřujícím soudcem při tribunal de grande instance de Tours (soud prvního stupně v Tours, Francie).
- 30 Dne 5. dubna 2019 byl YC zatčen v Nizozemsku na základě evropského zatýkacího rozkazu.
- 31 Téhož dne Openbaar Ministerie (státní zastupitelství, Nizozemsko) na základě článku 23 Overleveringswet (zákon o předávání osob) ze dne 29. dubna 2004, ve znění použitelném ve věci v původním řízení, předložilo věc rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) za účelem přezkumu uvedeného evropského zatýkacího rozkazu.

- 32 Předkládající soud má za to, že jak vyplývá z bodů 50, 74 a 75 rozsudku ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), státního zástupce lze považovat za vystavující justiční orgán ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, pokud se účastní výkonu soudnictví ve vystavujícím členském státě, pokud jedná nezávisle a pokud rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu lze napadnout soudní žalobou.
- 33 Podle názoru tohoto soudu jsou v projednávané věci první dva požadavky splněny, jelikož ve Francii se státní zástupci účastní výkonu soudnictví a nejsou vystaveni riziku, že budou přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany výkonné moci.
- 34 Naopak u třetího požadavku uvedený soud poukazuje na to, že jak vyplývá z informací, které mu poskytly francouzské orgány, rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu a jeho přiměřenost nelze napadnout samostatnou žalobou. V praxi však vyšetřující soudce zkoumá v souvislosti s vydáním vnitrostátního zatýkacího rozkazu, z něhož vychází evropský zatýkací rozkaz, rovněž podmínky a přiměřenost vydání posledně uvedeného zatýkacího rozkazu.
- 35 S ohledem na tyto úvahy se předkládající soud nejprve táže, zda posouzení soudu provedené při vydání vnitrostátního zatýkacího rozkazu, tedy před skutečným rozhodnutím státního zastupitelství o vydání evropského zatýkacího rozkazu, které se týká přiměřenosti případného vydání posledně uvedeného zatýkacího rozkazu, je v souladu s požadavky stanovenými v bodě 75 rozsudku ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), podle kterého musí být možné podat proti rozhodnutí státního zastupitelství o vydání evropského zatýkacího rozkazu soudní žalobu, která plně splňuje požadavky na účinnou soudní ochranu.
- 36 Dále s ohledem na skutečnost, že podle informací, které byly předkládajícímu soudu poskytnuty francouzskými orgány, může dotčená osoba podat k soudu návrh na prohlášení neplatnosti evropského zatýkacího rozkazu poté, co byla skutečně předána vystavujícímu členskému státu, se uvedený soud táže, zda tato možnost splňuje tyto stejné požadavky.
- 37 Za těchto okolností se rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je třeba státního zástupce, který se účastní výkonu soudnictví ve vystavujícím členském státě, který jedná nezávisle při výkonu funkcí souvisejících přímo s vydáním evropského zatýkacího přezkumu a který vydal evropský zatýkací rozkaz, považovat za vystavující justiční orgán ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí [2002/584], pokud soud ve vystavujícím členském státě posoudil podmínky pro vydání evropského zatýkacího rozkazu, a zejména jeho přiměřenost před skutečným rozhodnutím tohoto státního zástupce o vydání evropského zatýkacího rozkazu?
- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku, je splněna podmínka, že rozhodnutí státního zástupce o vydání evropského zatýkacího rozkazu, a zejména jeho přiměřenost musí být přezkoumatelné na základě žaloby, která plně splňuje požadavky na účinnou soudní ochranu ve smyslu bodu 75 rozsudku ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a ve Cvikově)], pokud vyžádaná osoba po svém skutečném předání může podat návrh na zahájení řízení, v němž může být před soudem ve vystavujícím členském státě namítnuta neplatnost evropského zatýkacího rozkazu a v němž tento soud mimo jiné zkoumá přiměřenost rozhodnutí o vydání uvedeného evropského zatýkacího rozkazu?“
- 38 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 17. září 2019 byly věci C-566/19 PPU a C-626/19 PPU spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

K naléhavému řízení

- 39 Dne 17. září 2019 rozhodl první senát Soudního dvora na návrh soudkyně zpravodajky a po vyslechnutí generálního advokáta, že se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věcech C-566/19 PPU a C-626/19 PPU projednají v rámci naléhavého řízení o předběžné otázce.
- 40 První senát Soudního dvora totiž poté, co uvedl, že se obě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkají výkladu rámcového rozhodnutí 2002/584, které spadá do působnosti hlavy V třetí části Smlouvy o FEU týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, a mohou být tedy projednány v naléhavém řízení o předběžné otázce podle článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a článku 107 jednacího řádu Soudního dvora, vycházel z okolnosti, že ve věci C-626/19 PPU, ohledně níž rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu) požádal, aby o ní proběhlo toto řízení, byl YC zbaven osobní svobody a že jeho další zadržování závisí na vyřešení sporu v původním řízení. Pokud jde o věc C-566/19 PPU, měl první senát Soudního dvora za to, že ačkoli JR není zbaven osobní svobody, je otázka vznesená v této věci inherentně spojena s otázkou, o kterou se jedná ve věci C-626/19 PPU, takže pro splnění požadavků na řádný výkon spravedlnosti je třeba uvedenou věc projednat z úřední povinnosti v naléhavém řízení o předběžné otázce.

K předběžným otázkám

- 41 Podstatou otázek předkládajících soudů, které je třeba posoudit společně, je, zda čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu tohoto ustanovení spadají státní zástupci členského státu, kteří jsou veřejnými žalobci a podléhají vedení a dohledu ze strany svých nadřízených, a dále, zda je splněn požadavek kontroly dodržování podmínek nezbytných k vydání evropského zatýkacího rozkazu pro účely trestního stíhání, a zejména jeho přiměřenosti, na který odkazuje bod 75 rozsudku ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), pokud ve vystavujícím členském státě vykonává tuto kontrolu soud, který také zkoumá přiměřenost rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu před jeho přijetím, a zda v případě, že tomu tak není, je tento požadavek splněn tehdy, kdy lze toto rozhodnutí soudně přezkoumat rovněž po skutečném předání vyžádané osoby.

Úvodní poznámky

- 42 Na úvod je třeba připomenout, že jak zásada vzájemné důvěry mezi členskými státy, tak zásada vzájemného uznávání, která je sama založena na vzájemné důvěře mezi členskými státy, mají v unijním právu zásadní význam, neboť umožňují vytvoření a zachování prostoru bez vnitřních hranic. Konkrétně zásada vzájemné důvěry zejména v souvislosti s prostorem svobody, bezpečnosti a práva každému z těchto států ukládá, aby až na výjimečné okolnosti vycházel z toho, že všechny ostatní členské státy dodržují unijní právo, a zejména základní práva, která unijní právo uznává [rozsudek ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 36 a citovaná judikatura].
- 43 Je třeba rovněž poznamenat, že rámcové rozhodnutí 2002/584, jak vyplývá z bodu 6 jeho odůvodnění, je prvním konkrétním opatřením v oblasti trestního práva k provedení zásady vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí, která je zakotvena v čl. 82 odst. 1 SFEU, jenž nahradil článek 31 EU, na jehož základě bylo toto rámcové rozhodnutí přijato. Od té doby byly v rámci justiční spolupráce v trestních věcech postupně zavedeny právní nástroje, jejichž koordinované použití je určeno k posílení důvěry členských států vůči jejich příslušným vnitrostátním právním řádům s cílem zajistit uznávání a výkon rozsudků v trestních věcech v Unii, aby se zabránilo jakékoli beztrestnosti osob, které se dopustily protiprávních jednání.

- 44 Zásada vzájemného uznávání, na níž stojí struktura rámcového rozhodnutí, znamená na základě čl. 1 odst. 2 tohoto rozhodnutí, že členské státy jsou v zásadě povinny evropskému zatýkácímu rozkazu vyhovět (rozsudek ze dne 16. listopadu 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, bod 36 a citovaná judikatura).
- 45 Podle ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584 mohou totiž členské státy odmítnout vykonat takový rozkaz pouze v případech povinného odmítnutí výkonu stanovených v článku 3 rámcového rozhodnutí, jakož i v případech fakultativního odmítnutí výkonu vyjmenovaných v jeho člancích 4 a 4a. Vykonávající justiční orgán kromě toho může výkon evropského zatýkácího rozkazu podřídit pouze podmínkám stanoveným v článku 5 uvedeného rámcového rozhodnutí (rozsudek ze dne 29. ledna 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, bod 36 a citovaná judikatura).
- 46 Je třeba rovněž poznamenat, že efektivita a řádné fungování zjednodušeného systému předávání odsouzených osob nebo osob podezřelých z porušení trestního zákona, zavedeného rámcovým rozhodnutím 2002/584, spočívají na dodržení určitých požadavků stanovených tímto rámcovým rozhodnutím, jejichž rozsah byl upřesněn judikaturou Soudního dvora.
- 47 V daném případě se požadavky, ohledně nichž žádají předkládající soudy o upřesnění, vztahují zaprvé na pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, a zadruhé na působnost účinné soudní ochrany, která musí být zajištěna osobám, vůči nimž byl vydán evropský zatýkácí rozkaz.
- 48 V tomto ohledu, a jak rovněž uvedl generální advokát v bodě 70 svého stanoviska, nepředstavuje existence soudní žaloby proti rozhodnutí o vydání evropského zatýkácího rozkazu přijatého jiným orgánem než soudem podmínku pro to, aby tento orgán mohl být považován za vystavující justiční orgán ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584. Na takový požadavek se nevztahují statutární a organizační pravidla uvedeného orgánu, ale týká se řízení o vydání takového rozkazu.
- 49 Tento výklad je potvrzen rozsudkem ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457), v němž Soudní dvůr rozhodl, že nejvyšší státní zástupce členského státu, který je sice strukturálně nezávislý na soudní moci, avšak je příslušný k vedení trestního stíhání, a jeho postavení v tomto členském státě mu při vydávání evropského zatýkácího rozkazu poskytuje záruku nezávislosti na výkonné moci, musí být považován za vystavující justiční orgán ve smyslu rámcového rozhodnutí 2002/584, a ve kterém ponechal na předkládajícím soudu, aby mimo jiné ověřil, zda rozhodnutí tohoto státního zástupce lze napadnout žalobou, která v plném rozsahu splňuje požadavky na účinnou soudní ochranu.

K pojmu „vystavující justiční orgán“

- 50 Podle čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je vystavujícím justičním orgánem justiční orgán vystavujícího členského státu, který je příslušný pro vydání evropského zatýkácího rozkazu podle práva tohoto státu.
- 51 Podle judikatury Soudního dvora platí, že ačkoli v souladu se zásadou procesní autonomie mohou členské státy určit podle svého vnitrostátního práva „justiční orgán“, který je příslušný pro vydání evropského zatýkácího rozkazu, nemůže být smysl a dosah tohoto pojmu ponechán na posouzení jednotlivých členských států, jelikož uvedený pojem vyžaduje v celé Unii autonomní a jednotný výklad, který je třeba nalézt s přihlédnutím ke znění čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, kontextu, jehož je součástí, a cíli sledovanému tímto rámcovým rozhodnutím [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, body 48 a 49, jakož i citovaná judikatura].

- 52 Soudní dvůr tedy rozhodl, že pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 může zahrnovat orgány členského státu, které se účastní, aniž jsou nezbytně soudci nebo soudy, výkonu trestního soudnictví tohoto členského státu, a jednají při výkonu svých funkcí inherentních vydání evropského zatýkacího rozkazu nezávisle, přičemž tato nezávislost vyžaduje existenci statutárních a organizačních pravidel, jež mohou zajistit, aby vystavující justiční orgán nebyl při přijímání rozhodnutí o vydání takového zatýkacího rozkazu vystaven jakémukoli riziku, že by podléhal zejména individuálnímu pokynu ze strany výkonné moci [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, body 51 a 74].
- 53 V projednávaném případě není účast na výkonu trestního soudnictví členů státního zastupitelství, kteří mají ve Francii postavení nositelů veřejné moci v soudnictví, zpochybněna.
- 54 Pokud jde o otázku, zda tito nositelé veřejné moci jednají při výkonu funkcí, které jsou inherentní vydání evropského zatýkacího rozkazu, nezávisle, z písemných a ústních vyjádření francouzské vlády přednesených na jednání před Soudním dvorem vyplývá, že článek 64 Ústavy zaručuje nezávislost soudního orgánu, který je složen ze soudců a státních zástupců, a že podle článku 30 TŘ vykonává státní zastupitelství své funkce objektivně bez jakýchkoli individuálních pokynů ze strany výkonné moci, neboť ministr spravedlnosti může státním zástupcům udělovat pouze obecné pokyny v rámci trestněprávní politiky, aby zajistil její soudržnost na celém území. Podle tvrzení této vlády nemohou tyto obecné pokyny v žádném případě bránit státnímu zástupci ve výkonu jeho posuzovací pravomoci ohledně přiměřenosti vydání evropského zatýkacího rozkazu. V souladu s článkem 31 TŘ je navíc státní zastupitelství veřejným žalobcem a prosazuje právo v souladu se zásadou nestrannosti.
- 55 Tyto skutečnosti postačují k prokázání toho, že státní zástupci ve Francii mají pravomoc posuzovat nezávisle, zejména ve vztahu k výkonné moci, nezbytnost a přiměřenost vydání evropského zatýkacího rozkazu a vykonávají tuto pravomoc objektivně s přihlédnutím ke všem důkazům svědčícím ve prospěch i v neprospěch.
- 56 Je sice pravda, že státní zástupci jsou povinni dodržovat pokyny svých nadřízených, avšak z judikatury Soudního dvora a zejména z rozsudků ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), jakož i ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457) vyplývá, že požadavek nezávislosti, který vylučuje, aby rozhodovací pravomoc prvně uvedených podléhala pokynům mimo soudní moc, které pocházejí zejména od moci výkonné, nebrání interním pokynům, které mohou státním zástupcům udělovat jejich nadřízení, kteří jsou sami státními zástupci, a to na základě vztahu podřízenosti, kterým se řídí fungování státního zastupitelství.
- 57 Nezávislost státního zastupitelství není zpochybněna ani skuteností, že tento orgán plní funkce veřejného žalobce. Jak totiž uvedlo na jednání před Soudním dvorem Nejvyšší státní zastupitelství Lucemburského velkovévodství, pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 se nevztahuje pouze na soudce nebo soudy členského státu. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že se tento pojem vztahuje rovněž na nejvyššího státního zástupce členského státu, který je příslušný k vedení trestních stíhání, za předpokladu, že mu jeho postavení poskytuje při vydávání evropského zatýkacího rozkazu záruku nezávislosti na výkonné moci [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy), C-509/18, EU:C:2019:457, bod 57].
- 58 S ohledem na tyto úvahy je třeba čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládat v tom smyslu, že pod pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu tohoto ustanovení spadají státní zástupci členského státu, kteří jsou veřejnými žalobci a kteří podléhají vedení a dohledu ze strany svých nadřízených, pokud jim jejich postavení poskytuje při vydávání evropského zatýkacího rozkazu záruku nezávislosti zejména na výkonné moci.

K právu na účinnou soudní ochranu

- 59 Mechanismus evropského zatýkacího rozkazu zahrnuje dvoufázovou ochranu procesních a základních práv, kterých požívá vyžádaná osoba, jelikož k soudní ochraně v první fázi při přijetí takového vnitrostátního rozhodnutí, jakým je vnitrostátní zatýkací rozkaz, se připojuje ochrana, jež musí být zajištěna ve druhé fázi při vydání evropského zatýkacího rozkazu, k němuž může případně dojít krátce po přijetí uvedeného vnitrostátního soudního rozhodnutí [rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 67, jakož i citovaná judikatura].
- 60 Pokud jde o takové opatření, které jako vydání evropského zatýkacího rozkazu může ohrozit právo dotčené osoby na svobodu, tato ochrana vyžaduje, aby rozhodnutí splňující požadavky na účinnou soudní ochranu bylo přijato alespoň v jedné ze dvou fází uvedené ochrany [rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 68].
- 61 Druhá fáze ochrany práv dotčené osoby konkrétně předpokládá, že vystavující justiční orgán kontroluje dodržování podmínek nezbytných k takovému vydání a posuzuje objektivně s přihlédnutím ke všem důkazům v neprospěch i prospěch, aniž je vystaven riziku, že bude podléhat externím pokynům, zejména ze strany výkonné moci, zda je uvedené vydání přiměřené [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, body 71 a 73].
- 62 Kromě toho, pokud právo vystavujícího členského státu svěruje pravomoc k vydání evropského zatýkacího rozkazu určitému orgánu, který se účastní výkonu soudnictví tohoto členského státu, avšak není sám soudem, rozhodnutí o vydání takového zatýkacího rozkazu, a zejména přiměřenost takového rozhodnutí musí být možno napadnout v uvedeném členském státě soudní žalobou, která plně splňuje požadavky na účinnou soudní ochranu [rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 et C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 75].
- 63 Taková žaloba proti rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu přijatého orgánem, který se účastní výkonu soudnictví a požívá požadované nezávislosti ve vztahu k výkonné moci, avšak nepředstavuje soud, má zaručit, že kontrola dodržování podmínek nezbytných pro vydání evropského zatýkacího rozkazu pro účely trestního stíhání, a zejména jeho přiměřenosti, bude vykonána v rámci řízení, které splňuje požadavky vyplývající z účinné soudní ochrany.
- 64 Je tedy na členských státech, aby zajistily, aby jejich právní řády účinně zaručily úroveň soudní ochrany požadovanou rámcovým rozhodnutím 2002/584, jak je vykládáno judikaturou Soudního dvora, prostřednictvím procesních pravidel, která budou používat, a která se mohou v jednotlivých systémech lišit.
- 65 Konkrétně zavedení práva na samostatnou žalobu proti rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu přijatému jiným soudním orgánem, než je soud, představuje v tomto ohledu pouze možnost.
- 66 Rámcové rozhodnutí 2002/584 totiž členskému státu nebrání použít svá procesní pravidla na vydání evropského zatýkacího rozkazu, pokud není znemožněno dosažení cíle tohoto rámcového rozhodnutí a splnění požadavků z něj vyplývajících (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. května 2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 53).
- 67 Jak vyplývá ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vydání evropského zatýkacího rozkazu pro účely trestního stíhání v projednávané věci vychází ve francouzském právním řádu nezbytně z vnitrostátního zatýkacího rozkazu vydaného soudem, a to zpravidla vyšetřujícím soudcem. Podle článku 131 TŘ platí,

že pokud je vyžádána osoba na útěku nebo má bydliště mimo francouzské území, může vyšetřující soudce po vydání stanoviska státního zástupce rozhodnout, že vůči této osobě bude vydán zatýkácí rozkaz, pokud za spáchaný skutek hrozí trest odnětí svobody jako za přečin nebo přísnější trest.

- 68 Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci YC, C-626/19 PPU vyplývá, že pokud je evropský zatýkácí rozkaz pro účely trestního stíhání vydán státním zastupitelstvím, požádá soud, který vydal vnitrostátní zatýkácí rozkaz, na jehož základě bude vydán evropský zatýkácí rozkaz, současně státní zastupitelství, aby vydalo evropský zatýkácí rozkaz, a posoudí podmínky nezbytné k vydání takového evropského zatýkácího rozkazu, a zejména jeho přiměřenost.
- 69 Francouzská vláda také uvádí, že ve francouzském právním řádu může být proti rozhodnutí o vydání evropského zatýkácího rozkazu jakožto procesnímu aktu podána žaloba na neplatnost na základě článku 170 TR. Taková žaloba, kterou lze podat v průběhu celého trestního vyšetřování, umožňuje účastníkům řízení zajistit dodržení jejich práv. Je-li evropský zatýkácí rozkaz vydán vůči osobě, která ještě není účastníkem řízení, bude moci tato osoba podat žalobu na neplatnost po svém skutečném předání a dostavení se před vyšetřujícího soudce.
- 70 Existence takových procesních pravidel ve francouzském právním řádu tedy svědčí o tom, že přiměřenost rozhodnutí státního zastupitelství o vydání evropského zatýkácího rozkazu může být předmětem předchozího soudního přezkumu či přezkumu, který probíhá téměř současně s jeho vydáním, a v každém případě přezkumu po vydání evropského zatýkácího rozkazu, takže k tomuto posouzení může tedy dojít v závislosti na individuálním případě před skutečným předáním vyžádané osoby nebo po něm.
- 71 Takový systém proto odpovídá požadavku účinné soudní ochrany.
- 72 Kromě toho, jak bylo připomenuto v bodě 43 tohoto rozsudku, rámcové rozhodnutí 2002/584 je součástí globálního systému záruk účinné soudní ochrany stanovených jinými právními předpisy Unie, přijatými v oblasti soudní spolupráce v trestních věcech, které přispívají k usnadnění výkonu práv osoby vyžádané na základě evropského zatýkácího rozkazu, a to již před jejím samotným předáním do vystavujícího členského státu.
- 73 Konkrétně článek 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkácího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (Úř. věst. 2013, L 294, s. 1) ukládá příslušnému orgánu vykonávajícího členského státu povinnost informovat vyžádané osoby bez zbytečného prodlení poté, co byly zbaveny svobody, o právu jmenovat obhájce ve vydávajícím členském státě.
- 74 S ohledem na tyto úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu tohoto ustanovení spadají státní zástupci členského státu, kteří jsou veřejnými žalobci a podléhají vedení a dohledu ze strany svých nadřízených, pokud jim jejich postavení poskytuje při vydávání evropského zatýkácího rozkazu záruku nezávislosti zejména na výkonné moci. Rámcové rozhodnutí 2002/584 musí být vykládáno v tom smyslu, že požadavky na účinnou soudní ochranu, které musí požívat osoba, vůči které je vydán evropský zatýkácí rozkaz pro účely trestního stíhání, jsou splněny, pokud jsou podle právních předpisů vystavujícího členského státu podmínky vydání tohoto zatýkácího rozkazu, a zejména jeho přiměřenost předmětem soudního přezkumu v tomto členském státě.

K nákladům řízení

- 75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu tohoto ustanovení spadají státní zástupci členského státu, kteří jsou veřejnými žalobci a podléhají vedení a dohledu ze strany svých nadřízených, pokud jim jejich postavení poskytuje při vydávání evropského zatýkacího rozkazu záruku nezávislosti zejména na výkonné moci.

Rámcové rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, musí být vykládáno v tom smyslu, že požadavky na účinnou soudní ochranu, které musí požívat osoba, vůči které je vydán evropský zatýkací rozkaz pro účely trestního stíhání, jsou splněny, pokud jsou podle právních předpisů vystavujícího členského státu podmínky vydání tohoto zatýkacího rozkazu, a zejména jeho přiměřenost předmětem soudního přezkumu v tomto členském státě.

Podpisy.